

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 072.00.2/Б/ ОК15-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
бізнесу та сфери обслуговування
27 серпня 2024 р., протокол № 08

Голова Вченої ради

Галина ТАРАСЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МІКРОЕКОНОМІКА»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»
факультет бізнесу та сфери обслуговування
кафедра фінансів та цифрової економіки

Схвалено на засіданні кафедри
фінансів та цифрової економіки
26 серпня 2024 р., протокол № 08

Завідувач кафедри

Наталія ВИГОВСЬКА

Гарант освітньо-професійної
програми

Олександр ПЕТРУК

Розробники:

д.е.н., доц. кафедри фінансів та цифрової економіки УЩАПОВСЬКИЙ Юрій
к.е.н., доц. кафедри фінансів та цифрової економіки ТРАВІН Віталій

Житомир
2024 – 2025 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 072.00.2/Б/ ОК15-1-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 18 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Мікроекономіка» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітня програма «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», затверджена Вченою радою факультету бізнесу та сфери обслуговування 27 серпня 2024 р., протокол № 08.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 072.00.2/Б/ ОК15-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи – 3,5	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		32 год.	6 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
56 год.	106 год.		
		Вид контролю: екзамен	

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми здобуття вищої освіти – 12 % аудиторних занять, 88 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 072.00.2/Б/ OK15-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування ринкового орієнтованого економічного світогляду і знань щодо методів прийняття оптимальних господарських рішень в умовах обмеженості ресурсів з приводу споживання благ, використання факторів виробництва із врахуванням різних конкурентних ситуацій (ринкових моделей), економічних інституцій.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- надання знань про базові положення мікроекономічної теорії;
- прищеплення навичок використання інструментарію мікроекономічного аналізу;
- підготовка до вивчення прикладних дисциплін, що базується на мікроекономічній теорії.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених освітньо-професійною програмою зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні **Soft skills**:

- **комунікативні навички:** письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;

- **гнучкість і адаптивність:** гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 072.00.2/Б/ ОК15-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 5

- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;
- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Теорія споживання та конкурентного ринку

Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки (ЗК1, ЗК6, ЗК08, СК01, ПР01)

Мікроекономіка як складова частина економічної теорії. Методологія мікроекономічного аналізу. Предмет взаємовідносин між мікроекономічними суб'єктами.

Тема 2. Попит і пропозиція, їх взаємовідносини (ЗК1, ЗК2, ЗК08, СК01, ПР01, ПР16)

Попит, його види, закон попиту, детермінанти попиту (графічний, економічний та алгебраїчний аналіз). Вплив фактору часу та інших факторів. Поняття рівноваги, надлишку, дефіциту.

Тема 3. Еластичність та пристосування ринку (ЗК2, ЗК6, ЗК08, СК01, ПР01, ПР16)

Еластичність попиту. Види еластичності. Пропозиція, її види, закон пропозиції, детермінанти пропозиції. Еластичність пропозиції.

Тема 4. Теорія корисності та поведінки споживача (ЗК1, ЗК2, ПР01, ПР16)

Поведінка споживача в межах кардиналістської теорії. Поведінка споживача в межах ординалістської теорії.

Тема 5. Бюджетне обмеження та споживчий вибір (ЗК1, ЗК2, СК01, ПР01, ПР16)

Бюджетне обмеження споживача. Оптимум споживача в межах кардиналістської теорії. Оптимум споживача в межах ординалістської теорії.

Тема 6. Аналіз поведінки споживача. (ЗК2, СК01, ПР16)

Цінові фактори та оптимальний вибір. Крива індивідуального попиту. Ефект заміни та ефект доходу. Моделі Слуцького та Хікса. Факто доходу та оптимальний вибір. Криві Енгеля. Прийняття рішення в умовах ризику.

Змістовий модуль 2. Теорія фірми та конкурентний ринок

Тема 7. Мікроекономічна модель підприємства. Виробнича функція (ЗК1, ЗК2, СК01, ПР01, ПР16)

Підприємство як виробнича система. Фактори виробництва та їх класифікація. Поняття і параметри виробничої функції.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 072.00.2/Б/ ОК15-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 6

Тема 8. Витрати виробництва та оптимум виробника в короткостроковому періоді (ЗК1, ЗК2, СК01, ПР01, ПР16)

Витрати виробництва у короткостроковому періоді. Моделі максимізації прибутку. Загальне правило оптимального обсягу випуску. Реакція фірми на зміну ціни в конкурентному середовищі.

Тема 9. Продуктивність ресурсів та управління витратами в середньо- та довгостроковому періодах (ЗК1, ЗК2, СК01, ПР01, ПР16)

Закон спадної віддачі. Оптимум товаровиробника. Ізокоста та ізокванта. Технологічний вибір фірми. Зміна масштабів виробництва. Траєкторія розвитку фірми.

Змістовий модуль 3. Теорія ринків

Тема 10. Ринок досконалої конкуренції. Монопольний ринок (ЗК1, ЗК2, ЗК6, ЗК08, СК01, ПР01, ПР16)

Типи ринкових структур. Характерні риси ринку досконалої конкуренції. Ціна та випуск продукції в умовах досконалої конкуренції. Особливості ринку монополії. Ціна та випуск продукції в умовах чистої монополії

Тема 11. Олігополія і монополістична конкуренція (ЗК1, ЗК2, ЗК6, ЗК08, СК01, ПР01, ПР16)

Характерні риси олігополії. Особливості поведінки на ринку фірми-олігополіста. Характерні ознаки монополістичної конкуренції. Моделі поведінки виробника в умовах монополістичної конкуренції.

Тема 12. Ринок факторів виробництва (ЗК1, ЗК2, ЗК6, ЗК08, СК01, ПР01, ПР16)

Особливості ринків факторів виробництва. Ринок праці. Ринок капіталу. Ринок землі і земельна рента .

Тема 13. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту (ЗК2, ЗК6, ЗК08, СК01, ПР01, ПР16)

Суб'єкти ринкового механізму та їх роль. Переваги та недоліки ринкового механізму. Механізм встановлення ринкової ціни.

Тема 14. Інституціональні аспекти ринкового господарства (ЗК1, ЗК6, ЗК08, СК01, ПР01, ПР16)

Сучасна економічна теорія про права власності. Інституціональна природа сучасної фірми. Сутність та види трансакційних витрат.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 072.00.2/Б/ ОК15-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 7

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	всього	лекції	практичні	самостійна робота	всього	лекції	практичні	самостійна робота
МОДУЛЬ 1								
Змістовий модуль 1. Теорія споживання та конкурентного ринку								
Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки	5	1	0,5	3,5	7	0,5	0,5	6
Тема 2. Попит і пропозиція, їх взаємовідносини	6	1	0,5	4,5	7	0,5	0,5	6
Тема 3. Еластичність та пристосування ринку	7	2	2	3	6	-	-	6
Тема 4. Теорія корисності та поведінки споживача	7	2	2	3	7	0,5	0,5	6
Тема 5. Бюджетне обмеження та споживчий вибір	7	2	2	3	7	0,5	0,5	6
Тема 6. Аналіз поведінки споживача	7	2	2	3	6	-	-	6
Модульний контроль 1	1	-	1	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 1	40	10	10	20	40	2	2	36
Змістовий модуль 2. Теорія фірми та конкурентний ринок								
Тема 7. Мікроекономічна модель підприємства	11	4	3	4	14	1	1	12
Тема 8. Виробнича функція. Витрати виробництва та оптимум виробника в короткостроковому період	14	4	4	6	14	1	1	12
Тема 9. Продуктивність ресурсів та управління витратами в середньо- та довгостроковому періодах	14	4	4	6	12	1	-	11
Модульний контроль 2	1	-	1	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 2	40	12	12	16	40	3	2	35
Змістовий модуль 3. Теорія ринків								
Тема 10. Ринок досконалої конкуренції та монополічний ринок.	9	2	1	6	8	1	1	6
Тема 11. Олігополія і монополістична конкуренція	10	2	2	6	8	0,5	1	6,5
Тема 12. Ринок факторів виробництва.	10	2	2	6	8	0,5	-	7,5
Тема 13. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту	6	2	2	2	8	0,5	-	7,5
Тема 14. Інституціональні аспекти ринкового господарства	4	2	2	0	8	0,5	-	7,5
Модульний контроль 3	1	-	1	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 3	40	10	10	20	40	3	2	35
ВСЬОГО	120	32	32	56	120	8	6	106

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 072.00.2/Б/ ОК15-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 8

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовний модуль 1. Теорія споживання та конкурентного ринку			
1	Предмет і метод мікроекономіки	0,5	0,5
2	Попит і пропозиція, їх взаємовідносини	0,5	0,5
3	Еластичність та пристосування ринку	2	-
4	Теорія корисності та поведінки споживача	2	0,5
5	Бюджетне обмеження та споживчий вибір	2	0,5
6	Аналіз поведінки споживача	2	-
	Модульний контроль 1	1	-
Змістовний модуль 2. Теорія фірми та конкурентний ринок			
7	Мікроекономічна модель підприємства	3	1
8	Виробнича функція. Витрати виробництва та оптимум виробника в короткостроковому періоді	4	1
9	Продуктивність ресурсів та управління витратами в середньо- та довгостроковому періодах	4	-
	Модульний контроль 2	1	-
Змістовний модуль 3. Теорія ринків			
10	Ринок досконалої конкуренції та монополістичний ринок	1	1
11	Олігополія і монополістична конкуренція	2	1
12	Ринок факторів виробництва	2	
13	Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту	2	-
14	Інституціональні аспекти ринкового господарства	2	-
	Модульний контроль 3	1	-
РАЗОМ		32	6

6. Завдання для самостійної роботи

Передбачається, що в період вивчення дисципліни студент самостійно розв'язує домашнє завдання, вивчає матеріал курсу в процесі підготовки до практичних занять та семінарів, а також в цілому перед сесією. Частка самостійної роботи при вивченні навчальної дисципліни складає 47 %.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовний модуль 1. Теорія споживання та конкурентного ринку			
1	Предмет і метод мікроекономіки – основні економічні проблеми суспільства; – поняття та структура мікросистеми; – суб'єкти мікросистеми; – крива трансформації виробничих можливостей; – альтернативна вартість	3,5	6

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 072.00.2/Б/ ОК15-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 9

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
2	Попит і пропозиція, їх взаємовідносини – дотації, податки і квоти	4,5	6
3	Еластичність та пристосування ринку	3	6
4	Теорія корисності та поведінки споживача – нормальні блага, блага нижчої споживчої цінності, звичайні блага і блага Гіффена. – Вільям Джевонс – біхевіористичні особливості людини; – “Корисність” дітей?! – види споживання; – функція корисності Р. Стоуна; – теорія цінності А. Маршала; – теорія цінності К. Менгера; – теорія цінності М. Туган-Барановського	3	6
5	Бюджетне обмеження та споживчий вибір	3	6
6	Аналіз поведінки споживача – криві Енгеля; – функції Торквінста; – тотожність Слуцького	3	6
Змістовний модуль 2. Теорія фірми та конкурентний ринок			
7	Мікроекономічна модель підприємства – фактори виробництва: сучасна інтерпретація; – крива «шлях розвитку»; – ефект масштабу	4	12
8	Виробнича функція. Витрати виробництва та оптимум виробника в короткостроковому період – теорема Лагранжа. – виробнича функція Леонтьєва; – Л. Конторович	6	12
9	Продуктивність ресурсів та управління витратами в середньо- та довгостроковому періодах – трансакційні витрати; – проблеми управління витратами; – аналіз фірми за умов ризику.	6	11
Змістовний модуль 3. Теорія ринків			
10	Ринок досконалої конкуренції та монополічний ринок – методи визначення монополічної влади	6	6
11	Олігополія і монополістична конкуренція – рівновага Неша – модель Курно; – модель Штакельберга; – модель Бертрана; – реклама і диференціація продукту; – методи діагностики ринкової влади	6	6,5
12	Ринок факторів виробництва – активність працівника в тіньовому секторі; – трудова активність в групі	6	7,5

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 072.00.2/Б/ ОК15-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 10

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
13	Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту – модель Вальраса; – модель Ерроу-Дебре; – небо і земля, або вступ до «Економіки озонової дірки» – теорема Коуза	2	7,5
14	Інституціональні аспекти ринкового господарства	0	7,5
РАЗОМ		56	106

7. Індивідуальні завдання

Надати характеристику та провести аналіз по одному з перерахованих напрямів із застосуванням еxсел на прикладі зібраних статистичних даних:

1. Аналіз попиту товарів/послуг (товар або послугу обираємо самостійно).
2. Аналіз пропозиції товарів/послуг (товар або послугу обираємо самостійно).
3. Аналіз ринку (структура, сила покупців, сила продавців).
4. Аналіз елестичності попиту.
5. Аналіз елестачності пропозиції.
6. Аналіз впливу держави на ринкову ситуацію (вплив податків та субсидій).
7. Аналіз провалу ринку.
8. Вплив зміни цін на економічний вибір (товар або послугу обираємо самостійно).
9. Вплив зміни доходів на економічний вибір (товар або послугу обираємо самостійно).
10. Побудова функції індивідуального попиту.
11. Приклад реалізації ефекту технологічного вдосконалення.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
<i>ПРО1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (мозковий штурм, командна робота) – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 072.00.2/Б/ ОК15-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 11

Результат навчання	Методи навчання
<i>ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань) – Метод активного навчання (мозковий штурм) – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, проведення розрахунків, підготовка доповідей)

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
<i>ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ – Перевірка виконання та захист самостійних робіт – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
<i>ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ – Перевірка виконання та захист самостійних робіт – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 072.00.2/Б/ ОК15-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 12

навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає:

- поточний, модульний та підсумковий контроль – для здобувачів денної форми навчання;
- поточний та підсумковий контроль – для здобувачів заочної форми навчання.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі тестів з теоретичних питань і розрахункових задач.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни або наприкінці семестру. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
Для здобувача денної форми навчання	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного або підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100
Для здобувача заочної форми навчання	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	40	40
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	20	20
Разом за виконання завдань поточного контролю	60	60

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 072.00.2/Б/ ОК15-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 13

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	10	5
Участь у дискусії	10	5
Виконання тестових завдань	10	15
Виконання та захист практичних завдань, вправ, кейсів	10	15
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	40	40

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$P_{\text{НЗ}} = \sum (P_i \times \text{ВК}_i) \times K_{\text{НЗ}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{НЗ}}$ – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

P_i – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

ВК_i – ваговий коефіцієнт за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

$K_{\text{НЗ}}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти денної форми навчання	Кількість балів за семестр
Виконання завдань модульного контролю 1	13
Виконання завдань модульного контролю 2	13
Виконання завдань модульного контролю 3	14
Разом за виконання завдань модульного контролю	40

Якщо здобувач вищої освіти денної форми навчання виконав завдання модульного контролю і з урахуванням отриманих балів за поточний контроль набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 072.00.2/Б/ OK15-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 14

електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти денної форми навчання під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю, а також бали за поточний контроль додаються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

У здобувача вищої освіти заочної форми навчання семестрова оцінка за вивчення навчальної дисципліни формується як сума кількості балів за поточний контроль і кількості балів за підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 20 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 15–19 балів, він отримує право за власною заявою повторно опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Повторне вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 14 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою повторно опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою повторного вивчення навчальної дисципліни чи її окремих складових частин визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 072.00.2/Б/ ОК15-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 15

скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Попит	Demand
2	Пропозиція	Supply
3	Еластичність попиту	Elasticity of demand
4	Еластичність пропозиції	Elasticity of Supply
5	Податок	Tax
6	Корисність	Utility
7	Гранична корисність	Marginal utility
8	Сукупна корисність	Total utility
9	Гранична норма заміни	Marginal rate of
10	Сукупний виторг	Total revenue
11	Сукупні витрати	Total costs
12	Граничні витрати	Marginal costs
13	Економічний прибуток	Economic profit
14	Сукупний продукт	Total product
15	Середній продукт	Average product
16	Граничний продукт	Marginal product
17	Постійні витрати	Fixed costs
18	Змінні витрати	Variable costs
19	Середні постійні витрати	Average fixed costs
20	Середні змінні втрати	Average variable costs
21	Середні сукупні витрати	Average Total costs
22	Довгострокові витрати	Long-run costs

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 072.00.2/Б/ OK15-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 16

23	Гранична норма технологічної заміни	Marginal rate of technical substitution
24	Виробнича функція	Production function
25	Ізокоста	Isocost
26	Ізокванта	Isoquant
27	Досконала конкуренція	Perfect Competition
28	Монополія	Monopoly
29	Олігополія	Oligopoly
30	Монополістична конкуренція	Monopolistic Competition

12. Рекомендована література

Основна література

1. Ястремський О.І., Гриценко О.Г. Основи мікроекономіки: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 579 с. – 33 примірник (чит. зал – 3, абонемент – 30).
2. Мікроекономіка : підручник / За заг. ред. А.І. Ігнатюк. Київ : Видавництво Ліра-К, 2023. 420 с.
3. Петрушенко Ю.М. Мікроекономіка: теорія та приклади розв'язання задач: Навчальний посібник. – К.: Університетська книга, 2023. – 320 с.
4. Мартин О.М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навчальний посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2021. 271 с.
5. Косік А.Ф., Гронтковська Г.Е. Мікроекономіка: навч. посібник. - 2-ге вид., перероб. та доп. - К.: ЦУЛ, 2008. - 438 с. Кількість примірників: 98.
6. Косік А.Ф., Гронтковська Г.Е. Мікроекономіка: Навчальний посібник. - К.: ЦНЛ, 2004. - 416с. Кількість примірників: 61
7. Лісовицький В.М. Мікроекономіка: Навч. посібник. – 3-тє вид., доп. та перероб. - К.: Кондор, 2007. Кількість примірників: 30
8. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Ігнатюк А.І., Слухай С.В. Мікроекономіка. Практикум: Навчальний посібник / За ред. В.Д. Базилевича. - 3-тє вид., стереотип. - К.: Знання, 2012. - 491с. (чит. зал – 3, абонемент – 1).

Допоміжна література

1. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Ігнатюк А.І., Слухай С.В. Мікроекономіка: Підручник/ За ред. В.Д.Базилевича. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: Знання, 2008. - 679с. – 14 примірників.
2. Базилевич В.Д., Лук'янов В.О., Писаренко Н.Н., Квіцинська Н.В. Мікроекономіка: Опорний конспект лекцій. - К.: Четверта хвиля, 1997. - 224с. – 64 примірника.
3. Мікроекономіка: практику: навч. посіб. / за ред. В.Д. Базилевича. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – К.: Знання, 2010. – 491 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 072.00.2/Б/ ОК15-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 17

4. Базилінська О.Я., Мініна О.В. Мікроекономіка: Навчальний посібник. - К.: ЦНЛ, 2004. - 351с. – 4 примірника
5. Безугла В.О., Постіл І.І. Мікроекономіка: Навч. посібник. - К.: ЦУЛ, 2007. - 288с. – 3 примірника.
6. Будаговська С.М., Кілієвич О.І., Луніна І.О., Пахомова Т.М., Романюк О.П. Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник/ За ред. С.М.Будаговської. - 2-е вид. - К.: Основи, 2001. - 517с. – 13 примірінків.
7. Андреюк Н.В. Мікроекономіка: Навчальний посібник. - К.: Кондор, 2004. - 176с. Базелінська О.Я., Мініна О.В. Мікроекономіка: Навчальний посібник. – К.: ЦНЛ, 2004. – 351 с. – 4 примірника.
8. Вініченко І.І., Дацій Н.В., Корецька С.О. Мікроекономіка: Навч. пос. - К.: ЦНЛ, 2005. - 272с. – 3 примірника.
9. Гронтковська Г.Е., Косік А.Ф. Мікроекономіка: Практикум: Навч. посібник. – К.: ЦНЛ, 2004. – 404 с. – 6 примірників (чит. зал – 3, абонемент – 3).
10. Задоя А.О. Мікроекономіка: Курс лекцій та вправи: Навчальний посібник. – 2-ге вид. – К.: Знання, КОО, 2002. – 211 с. – 2 примірника (чит. зал – 2, абонемент – 0).
11. Задоя А.О. Мікроекономіка: Курс лекцій та вправи: Навчальний посібник. – 2-ге вид. – К.: Знання, КОО, 2000. – 202 с. – 8 примірників (чит. зал – 0, абонемент – 8).
12. Калініченко О.В., Березіна Л.М. Мікроекономіка: Практикум. Навч. посібник. - К.: ЦУЛ, 2008. - 432с. – 2 примірника.
13. Канцір І.А., Кліпкова О.І., Іванець Л.В. Макро-мікроекономіка: від теорії до практики: Навчальний посібник. - Л.: Новий Світ-2000, 2011. - 443с. – 1 примірник.
14. Кулішов В.В. Мікроекономіка: Основи теорії і практикум: Навч. посібник. - Л.: Магнолія плюс, 2004. - 332с. – 2 примірника.
15. Лісовий А.В. Мікроекономіка: Підручник. – К.: ЦУЛ, 2003. – 11 примірників.
16. Мельникова В.І., Яременко В.Г., Мельникова О.П., Корнівська В.О. Мікроекономіка: Навч. посібник. - К.: Професіонал, 2005. - 400с. – 2 примірника.
17. Рудий М.М. Мікроекономіка: Навч. посібник. - 2-е вид., випр. і доп. - К.: Каравела, 2010. - 360с. – 1 примірник.
18. Федоренко В.Г., Денисенко М.П., Качала Т.М. Макро- і мікроекономіка: Теоретичні аспекти: Навчально-методичний посібник / За ред. В.Г. Федоренка, М.П. Денисенка. - К.: Алерта, 2013. - 728с. – 1 примірник.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 072.00.2/Б/ ОК15-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 18

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. www.ukrsat.gov.ua – Державний комітет статистики України
2. www.bank.gov.ua – Національний банк України
3. www.weforum.org – Всесвітній економічний форум
4. www.e-commerce.com.ua – все про електронну комерцію в Україні
5. www.kontrakty.ua – тижневик «Контракти»
6. www.tyzhden.ua журнал «Український тиждень»
7. www.day.kiev.ua – газета «День»
8. www.business.ua – газета «Бізнес»
9. www.ua-ekonomist.com – журнал «Економіст»
10. www.eip.org.ua – журнал «Економіка і прогнозування»
11. www.etet.org.ua – журнал «Економічна теорія»
12. www.eco-science.net – журнал «Актуальні проблеми економіки»
13. www.economukraine.com.ua – журнал «Економіка України»
14. www.nbu.gov.ua – Національна бібліотека України
ім. В.І. Вернадського